

χώματα (1962), τα οποία αναφέρονταν στη Μικρασιατική Καταστροφή και είχαν μεγάλη απήχηση στο αναγνωστικό κοινό, καθώς και τη μιθιστορηματική βιογραφία *Ηλέκτρα* [Αποστόλου] (1961).

Πεζογράφοι της πρώτης μεταπολεμικής γενιάς

Εφόσον στην προκείμενη εργασία τηρούμε την αρχή ότι είναι αλληλένδετα ο συγγραφέας και η εποχή του, πρέπει να υπογραμμίσουμε ότι έχουμε τρεις περιπτώσεις, αν όχι έργων, οπωσδήποτε δύμας συγγραφέων: (α) Τους συγγραφείς του Μεσοπολέμου οι οποίοι μεταπολεμικά συμπληρώνουν το έργο τους, (β) τους συνήλικους με αυτούς συγγραφείς που το κύριο έργο τους είναι μεταπολεμικά και (γ) τους συγγραφείς που πρωτοεμφανίζονται μεταπολεμικά. Όσο ταξινομούμε σε γενιές, η πρώτη και η δεύτερη κατηγορία συμπίπτουν, ενώ η τρίτη συνιστά την πρώτη μεταπολεμική γενιά των πεζογράφων. Ωστόσο, όταν αποδεσμεύομε τις εμπειρικές συνιστώσεις από τις ειδολογικές, τα φαινόμενα απεμπλέκονται. Φεύγομε από τον γενικό κανόνα, που περιλαμβάνει ένα σύνολο συγγραφέων, και περνάμε στον ειδικό: Ο συγγραφέας και το έργο του.

Επειδή την πρώτη κατηγορία εξετάσαμε, όπως οφείλαμε, σε ιδιαίτερο κεφάλαιο, ας ασχοληθούμε με τους συνομήλικούς τους πεζογράφους.

Κορυφαία περίπτωση αποτελεί ένας Έλληνας της διασποράς. Ο Στρατής Τσίρκας (γ. 1911) έχει εμφανιστεί με διηγήματα σε αιγυπτιακά και αθηναϊκά περιοδικά από το 1927/1930. Εκδοτικά παρουσιάστηκε στην Αλεξανδρεια με δύο συλλογές ποιημάτων (1937, 1938) και δύο συλλογές διηγημάτων (1944, 1947) – εργασίες που πέρασαν σχεδόν απαρατήρητες από τους Αθηναϊκούς κριτικούς, εκτός από τον τόμο του 1947, *Ο Απρίλης* είναι πιο σκληρός, που κρίθηκε από τους Αιμ. Χουρμούζιο και Α. Αργυρίου.¹⁹

Στη χρονική μας φάση κυκλοφορεί τη νουβέλα *Νούρεντίν Μπόμπα* και άλλα διηγήματα (1957), το πρώτο του έργο που εκδίδεται από αθηναϊκό εκδοτικό οίκο [Κέδρος] και κρίθηκε από τους: Β. Βαρίκα, Μ. Γιαλουράκη, Τ. Μαλένο, Δ. Ραυτόπουλο. Ακολούθησαν τα δύο πρώτα μυθιστορήματα της τριλογίας «Ακυβέρνητες πολιτείες»: *Η λέσχη* (1961) και *Αριάγνη* (1962), τα οποία, χάρις στα προβλήματα που ανακινούσε η νεωτερική γραφή και η αποκλίνουσα ιδεολογική του θέση, ανέτρεπαν τις ισορροπίες της ελληνικής πεζογραφίας και τις ασφάλειες της αριστερής πολιτικής,

19. Το επαλγηθεύω από την ευσυνεδρήτη βιβλιογραφία του που συνέταξε η Κατερίνα Πλασσαρά, 1979.

